

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. sausio 26 d.*

„Apeliacinis skundas — Karteliai — Belgijos, Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, Nyderlandų ir Austrijos vonios kambario įrangos rinkos — Pardavimo kainų koordinavimas ir keitimasis neskelbtina komercine informacija — 2006 m. baudų dydžio apskaičiavimo gairės — Pareiga motyvuoti — Vienodo požiūrio principas — Proporcingumas — Neribotos jurisdikcijos įgyvendinimas“

Byloje C-636/13 P

dėl 2013 m. lapkričio 27 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Roca Sanitario SA, įsteigta Barselonoje (Ispanija), atstovaujama advokatų J. Folguera Crespo, P. Vidal Martínez ir E. Navarro Varona,

ieškovė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai F. Castilla Contreras bei F. Castillo de la Torre ir F. Jimeno Fernández, nurodžiusiai adresu dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kuri sudaro pirmosios kolegijos pirmininko pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, teisėjai M. Berger, E. Levits, S. Rodin (pranešėjas) ir F. Biltgen,

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. rugsėjo 10 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2015 m. lapkričio 26 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: ispanų.

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu *Roca Sanitario SA* prašo iš dalies panaikinti 2013 m. rugsėjo 16 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Roca Sanitario / Komisija* (T-408/10, toliau – skundžiamas sprendimas, EU:T:2013:440), kuriuo šis teismas *Roca Sanitario* solidariai su *Roca SARL* (toliau – *Roca*) 2010 m. birželio 23 d. Komisijos sprendimu C(2010) 4185 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/39092 – Vonios kambario įranga) (toliau – ginčijamas sprendimas) skirtą baudą sumažino iki 6 298 000 EUR ir atmetė jos ieškinį dėl likusios šio sprendimo dalies panaikinimo.

Teisinis pagrindas

Reglamentas (EB) Nr. 1/2003

- 2 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101] ir [102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 23 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta:

„2. Komisija savo sprendimu gali skirti baudas įmonėms ar įmonių asociacijoms, jei jos tyčia ar dėl neatsargumo:

- a) pažeidžia [SESV 101] ar [102] straipsnio nuostatas <...>

<...>

Vienai įmonei ar įmonių asociacijai – pažeidimo dalyvei skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais.

<...>

3. Nustatant baudos dydį atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę.“

- 3 Šio reglamento 31 straipsnyje nustatyta:

„Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti sprendimus, kuriais Komisija yra nustačiusi vienkartinę ar periodinę baudą. Jis gali panaikinti, sumažinti ar padidinti skirtą vienkartinę ar periodinę baudą.“

2006 m. gairės

- 4 Pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gairių (OL C 210, 2006, p. 2, toliau – 2006 m. gairės) 2 punkte dėl baudų nustatymo nurodyta, kad „Komisija turi atsižvelgti į pažeidimo sunkumą ir trukmę“ ir kad „paskirta bauda negali viršyti [Reglamento Nr. 1/2003] 23 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 pastraipose nustatytų ribų“.

- 5 Gairių 13 punkte numatyta:

„Siekdama nustatyti bazinį skirtinos baudos dydį, Komisija remsis tiesiogiai ar netiesiogiai su pažeidimu susijusių įmonės prekių ar paslaugų pardavimo verte atitinkamame geografiniame [Europos ekonominės erdvės (EEE)] teritorijos sektoriuje. Paprastai Komisija remsis paskutinių visų įmonės dalyvavimo darant pažeidimą metų pardavimo rezultatais.“

6 Šių gairių 20 punkte nustatyta:

„Pažeidimo sunkumas bus nustatomas atskirai kiekvienu konkrečiu pažeidimo atveju, atsižvelgiant į visas su juo susijusias aplinkybes.“

7 Tų pačių gairių 21 punkte nustatyta:

„Paprastai nustatyta pardavimo vertės dalis, į kurią bus atsižvelgiama, sieks daugiausiai 30 %.“

8 2006 m. gairių 22 punkte nustatyta:

„Siekdama nustatyti, ar pardavimo vertės dalis, į kurią turi būti atsižvelgiama tam tikru atveju, turėtų būti mažesnė ar didesnė, Komisija atsižvelgs į keletą veiksnių, pavyzdžiui, pažeidimo pobūdį, visų susijusių šalių bendrą rinkos dalį, pažeidimo geografinį plotą, pažeidimo įgyvendinimą (arba neįgyvendinimą).“

9 Šių gairių 23 punkte nustatyta:

„Horizontalūs kainų nustatymo, rinkos pasidalijimo ir gamybos ribojimo susitarimai <...>, kurie paprastai būna slapti, dėl savo pobūdžio laikomi vienu iš didžiausių konkurencijos apribojimų. Laikantis konkurencijos politikos, už juos turėtų būti griežtai baudžiama. Taigi pardavimo vertės dalis, į kurią bus atsižvelgiama tokių pažeidimų atveju, paprastai bus didelė.“

10 Minėtų gairių 25 punkte nustatyta:

„Be to, nepriklausomai nuo įmonės dalyvavimo [darant] pažeidim[ą] trukmės, Komisija prie bazinio baudos dydžio pridės sumą, lygią 15 %–25 % pardavimo vertės, nustatytos kaip aprašyta pirmiau, A skirsnyje, siekdama atgrasyti įmones net nuo horizontalių kainų nustatymo, rinkos pasidalijimo ir gamybos ribojimo susitarimų. Komisija taip pat gali taikyti tokią pridėtinę sumą kitų pažeidimų atveju. Nustatydama pardavimo vertės dalį, į kurią reikia atsižvelgti konkrečiu atveju, Komisija įvertina keletą veiksnių, ypač tuos, kurie buvo minėti 22 punkte.“

11 Tų pačių gairių 29 punkte nustatyta:

„Bazinis baudos dydis gali būti sumažintas, kai Komisija nustato, jog esama lengvinančių aplinkybių, pavyzdžiui:

- kai susijusi įmonė pateikia įrodymų, kad nutraukė pažeidimą iškart po pirmojo Komisijos įsikišimo. Ši nuostata nebus taikoma slaptiems susitarimams ar veiksams (ypač karteliniams),
- kai susijusi įmonė pateikia įrodymų, kad pažeidimas buvo padarytas dėl neatsargumo,
- kai susijusi įmonė pateikia įrodymų, kad jos dalyvavimas darant pažeidimą buvo tikrai menkas, ir įrodo, kad per laikotarpį, per kurį ji buvo prisijungusi prie neteisėtų susitarimų, ji iš esmės tų susitarimų nevykdė, rinkoje veikdama pagal konkurencijos principus. Nebus laikoma lengvinančia aplinkybe tai, kad įmonė dalyvavo darant pažeidimą trumpiau negu kitos, kadangi [nes] į šią aplinkybę atsižvelgiama nustatant bazinį baudos dydį,
- kai susijusi įmonė veiksmingai bendradarbiauja su Komisija kitose nei pranešimo apie atleidimą nuo baudų taikymo srityse ir plačiau, nei reikalauja jos teisiniai įsipareigojimai bendradarbiauti,
- kai antikonkurencinis elgesys buvo leidžiamas ar skatinamas valdžios institucijų arba teisės aktų <...>.“

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

- 12 Ginčo aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 1–28 punktuose ir jas galima apibendrinti, kaip nurodyta toliau.
- 13 *Roca Sanitario* yra vonios kambario įrangos sektoriuje veikiančių bendrovių grupės patronuojančioji bendrovė (toliau – *Roca* grupė). Konstatuoto pažeidimo faktinių aplinkybių susiklostymo momentu *Roca Sanitario* priklausė visas *Roca*, kuri Prancūzijos rinkoje daugiausia platino keramikos ir santechninės armatūros prekes, kapitalas. 1999 m. spalio 29 d. *Roca Sanitario* įsigijo grupę, kurios patronuojančioji bendrovė buvo *Keramik Holding AG* (toliau – *Laufen* grupė), t. y. pagal Šveicarijos teisę įsteigta bendrovė, kuriai, be kita ko, priklausė visas *Laufen Austria AG* kapitalas. Konstatuoto pažeidimo faktinių aplinkybių susiklostymo momentu *Laufen Austria* gamino keramikos prekes su savo prekių ženklais ir pardavinėjo tiek šiuos, tiek konkurentų pagamintus produktus. Jos pardavimai daugiausia vyko Austrijoje ir mažesniu mastu – Vokietijoje.
- 14 2004 m. liepos 15 d. *Masco Corp.* ir jos dukterinės bendrovės, tarp kurių buvo *Hansgrohe AG*, gaminanti santechninės armatūros prekes, ir *Hüppe GmbH*, gaminanti dušo uždangas, pranešė Komisijai apie kartelį vonios kambario įrangos sektoriuje ir pateikė prašymą atleisti jas nuo baudų pagal Komisijos pranešimą apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju (OL C 45, 2002, p. 3) arba, nepatenkinus šio prašymo, sumažinti galimų skirti baudų dydį.
- 15 2004 m. lapkričio 9 ir 10 d. Komisija atliko iš anksto nenumatytus patikrinimus įvairių bendrovių ir nacionalinių profesinių asociacijų, veikiančių vonios kambario įrangos srityje, patalpose. Laikotarpiu nuo 2005 m. lapkričio 15 d. iki 2006 m. gegužės 16 d. šioms bendrovėms ir asociacijoms, įskaitant *Roca* ir *Laufen Austria*, pateikusi prašymus suteikti informacijos, 2007 m. kovo 26 d. Komisija priėmė pranešimą apie kaltinimus. Apie šį pranešimą pranešta, be kita ko, apeliantei.
- 16 2006 m. sausio 17 d. *Roca* savo ir *Laufen* grupės vardu, kadangi ji buvo perėmusi šios grupės veiklą Prancūzijoje, pateikė prašymą atleisti ją nuo baudos pagal Komisijos pranešimą apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių bylose arba, nepatenkinus šio prašymo, sumažinti jai galimos skirti baudos dydį.
- 17 Po 2007 m. lapkričio 12–14 d. vykusios apklausos ir 2009 m. liepos 9 d. tam tikroms bendrovėms išsiuntusi raštą, kuriame išdėstytos faktinės aplinkybės, ir prašymus suteikti papildomos informacijos, kurie buvo skirti apeliantei, 2010 m. birželio 23 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą; jame konstatavo, kad padarytas SESV 101 straipsnio 1 dalies ir 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (OL L 1, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3) 53 straipsnio pažeidimas vonios kambario įrangos sektoriuje. Šis pažeidimas, kurį darė 17 įmonių, tęsėsi įvairiais laikotarpiais nuo 1992 m. spalio 16 d. iki 2004 m. lapkričio 9 d. ir tai buvo visuma antikonkurencinių susitarimų arba suderintų veiksmų Belgijos, Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, Nyderlandų ir Austrijos teritorijose. Su karteliu susiję produktai yra vonios kambario įranga, priklausanti vienam iš šių trijų prekių pogrupių: santechninės armatūros prekės, dušo uždangos ir jų priedai, taip pat keramikos prekės (toliau – trys prekių pogrupiai).
- 18 Komisija, be kita ko, nustatė, kad egzistuoja nacionalinės profesinės asociacijos, kurių narių veikla apima visų trijų prekių pogrupius ir kurias ji pavadino „koordinavimo organizacijomis“, nacionalinės profesinės asociacijos, vienijančios narius, kurių veikla apėmė bent du iš šių trijų pogrupių, jos pavadintos „daugiaprekėmis asociacijomis“, ir specializuotos asociacijos, vienijančios narius, kurių veikla apėmė vieną iš šių trijų pogrupių. Galiausiai ji konstatavo, kad buvo centrinė įmonių grupė, kuri dalyvavo kartelyje skirtingose valstybėse narėse per koordinavimo organizacijas ir daugiaprekes asociacijas.

- 19 Dėl *Roca* grupės dalyvavimo darant konstatuotą pažeidimą Komisija nusprendė, kad ši žinojo apie pažeidimą, susijusį su trimis prekių pogrupiais. Vis dėlto, kiek tai susiję su kartelio geografine apimtimi, Komisija nusprendė, kad *Roca* grupė negali būti laikoma žinojusia apie visą jo apimtį, tačiau turėtų būti laikoma žinojusia apie slaptus veiksmus Prancūzijoje ir Austrijoje.
- 20 Taigi ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 3 dalyje Komisija konstatavo, kad *Roca Sanitario* ir dvi jos dukterinės bendrovės, t. y. *Roca* ir *Laufen Austria*, pažeidė SESV 101 straipsnio 1 dalį ir 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo 53 straipsnį, nes dalyvavo tęstiniame susitarime ar vykdė suderintus veiksmus vonios kambario įrangos sektoriuje Prancūzijoje ir Austrijoje.
- 21 Kaip nurodyta ginčijamo sprendimo 2 straipsnio 4 dalyje, bendrovei *Roca Sanitario* solidariai su *Laufen Austria* Komisija skyrė 17 700 000 EUR baudą, o solidariai su *Roca* – 6 700 000 EUR baudą. Be to, bendrovei *Laufen Austria* Komisija skyrė 14 300 000 EUR baudą už jos dalyvavimą darant pažeidimą laikotarpiu iki to momento, kai *Roca Sanitario* įsigijo *Laufen* grupę.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 22 2010 m. rugsėjo 8 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai *Roca Sanitario* pateikė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo, kiek jis su ja susijęs arba subsidiariai – dėl jai skirtos baudos sumažinimo.
- 23 Reikalavimams dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo iš dalies pagrįsti *Roca Sanitario* pateikė šešis pagrindus. Pirmasis, antrasis ir penktasis pagrindai susiję su atsakomybės už *Roca* ir *Laufen Austria* veiksmus priskyrimu *Roca Sanitario*. Trečiasis pagrindas buvo susijęs su teisės į gynybą pažeidimu. Ketvirtasis pagrindas susijęs su solidariai apeliantei ir *Laufen Austria* skirtos baudos dydžio skaičiavimu. Šeštasis pagrindas – su Komisijos atliktu pažeidimo sunkumo vertinimu.
- 24 Subsidiariai pateiktame prašyme sumažinti baudos dydį *Roca Sanitario* rėmėsi mažesniu dalyvavimo darant pažeidimą, už kurį jai priskirta atsakomybė, sunkumu, palyginti su kitų dalyvių dalyvavimo jį darant sunkumu ir galimu *Roca* ir *Laufen Austria* skirtos baudos dydžio sumažinimu išnagrinėjus jų ieškinius.
- 25 Bendrasis Teismas, įgyvendindamas jam suteiktą neribotą jurisdikciją, skundžiamame sprendime sumažino apeliantei solidariai su *Roca* skirtos baudos dydį iki 6 298 000 EUR, kad apeliante galėtų pasinaudoti *Roca* skirtos baudos dydžio sumažinimu. Likusią ieškinių dalį Bendrasis Teismas atmetė.

Šalių reikalavimai

- 26 *Roca Sanitario* Teisingumo Teismo prašo:
- iš dalies panaikinti skundžiamą sprendimą,
 - sumažinti jai skirtos baudos dydį ir
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 27 Komisija Teisingumo Teismo prašo:
- atmesti apeliacinį skundą ir
 - priteisti iš *Roca Sanitario* bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

- 28 Grįsdama apeliacinį skundą apeliantė nurodo du pagrindus. Pirmasis pagrindas susijęs su teisės klaida, padaryta vieną iš pirmojoje instancijoje nurodytų pagrindų kvalifikavus kaip „pavėluotą“. Antrasis pagrindas susijęs su tuo, kad Bendrasis Teismas pažeidė sankcijos individualumo ir asmeninės atsakomybės, proporcingumo, vienodo požiūrio ir teisėtų lūkesčių apsaugos principus, taip pat pareigą motyvuoti, kai atsisakė sumažinti apeliantei skirtos baudos bazinį dydį.

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

- 29 Pirmajame pagrinde *Roca Sanitario* kaltina Bendrąjį Teismą, kad skundžiamo sprendimo 44 ir 45 punktuose ji kaip nepriimtina atmetė argumentą, jog Komisija, taikydama prezumpciją, kad *Roca Sanitario* darė lemiamą įtaką bendrovei *Laufen Austria*, atsižvelgė į klaidingą datą, kurią *Roca Sanitario* įsigijo beveik visas *Keramik Holding* akcijas. Priešingai, nei nurodyta ginčijamame sprendime, šis įsigijimas įvyko tik 1999 m. gruodžio 31 d.
- 30 Pasak apeliantės, Bendrasis Teismas klaidingai kvalifikavo šį argumentą kaip pavėluotą dėl to, kad jis buvo pateiktas tik dublike. Iš tikrųjų šis argumentas turėjo būti laikomas ieškinyje jau pateikto pagrindo išplėtimu. Bet kuriuo atveju Bendrasis Teismas privalo savo iniciatyva nurodyti faktinių aplinkybių vertinimo klaidas bet kurioje proceso stadijoje ir dėl to sumažinti baudą, jeigu taip nebus pažeista teisė į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje įtvirtintą veiksmingą teisminę apsaugą ir proporcingumo principas, kuriuo grindžiamas Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnis.
- 31 Komisija ginčija apeliantės argumentus.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 32 Reikia priminti, kad Europos Sąjungos teismas turi atlikti jam priskiriamą teisėtumo kontrolę, remdamasis ieškovo nurodytomis aplinkybėmis pateiktiems pagrindams pagrįsti. Tai darydamas teismas negali remtis Komisijos turima diskrecija, nei kiek tai susiję su pasirinktais aspektais, į kuriuos atsižvelgta taikant gairėse nurodytus kriterijus, nei kiek tai susiję su šių aspektų vertinimu, kad atsisakytų vykdyti išsamią teisinių ir faktinių aplinkybių kontrolę (2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Chalkor / Komisija*, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 62 punktas).
- 33 Teisėtumo kontrolę papildė neribota jurisdikcija, suteikta pagal Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnį, remiantis SESV 261 straipsniu. Ši jurisdikcija, be paprastos sankcijos teisėtumo kontrolės, teismui suteikia teisę pakeisti Komisijos vertinimą savuoju ir dėl to panaikinti, sumažinti ar padidinti skirtą vienkartinę ar periodinę baudą (2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Chalkor / Komisija*, C-386/10 P, Rink., EU:C:2011:815, 63 punktas ir jame nurodyta teismų praktika).
- 34 Vis dėlto reikia pabrėžti, kad neribotos jurisdikcijos įgyvendinimas neprilygsta patikrinimui savo iniciatyva, ir priminti, kad Sąjungos teismuose vyksta rungimosi procesas. Išskyrus su viešąja tvarka susijusius pagrindus, kuriuos teismas tikrina savo iniciatyva, kaip antai ginčijamo sprendimo nemotyvavimą, būtent ieškovas turi nurodyti su ginčijamu sprendimu susijusius ieškinio pagrindus ir pateikti įrodymų jiems pagrįsti (2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Chalkor / Komisija*, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 64 punktas).
- 35 Remiantis skundžiamo sprendimo priėmimo metu galiojusios redakcijos Bendrojo Teismo procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalimi, vykstant procesui negalima pateikti naujų pagrindų, išskyrus tuos atvejus, kai jie pagrindžiami teisinėmis arba faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant

procesui. Argumentas, kuris nėra su juo glaudžiai susijusio ankstesnio ieškinyje tiesiogiai ar numanomai nurodyto argumento išplėtimas, turi būti laikomas nauju pagrindu (šiuo klausimu žr. 2009 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *SGL Carbon / Komisija*, C-564/08 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2009:703, 20–34 punktus ir 2010 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *AceaElectrabel Produzione / Komisija*, C-480/09 P, EU:C:2010:787, 111 punktą).

- 36 Šiuo atveju skundžiamo sprendimo 44 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad „kaltinimas, jog ieškovė valdė visą *Laufen Austria* įstatinį kapitalą tik nuo 2000 m. birželio 6 d., pirmą kartą buvo pateiktas dublike“; paskui teismas šio sprendimo 45 punkte pabrėžė, kad „ieškovė ieškinyje aiškiai nurodė, jog 100 % *Keramik Holding* įstatinio kapitalo įsigijo 1999 m. spalio 29 d.“, ir padarė išvadą, kad „dėl to ieškovė klaidingai teigia, jog šis kaltinimas yra ieškinyje išdėstytų pagrindų išplėtimas“.
- 37 Taigi atsižvelgiant į datos, kurią apelianė įsigijo *Keramik Holding* įstatinį kapitalą, svarbą *Roca Sanitario* skirtos baudos baziniam dydžiui apskaičiuoti, šis kaltinimas negali būti laikomas ieškinyje išdėstyto pagrindo išplėtimu, jis turi būti laikomas nauju pagrindu.
- 38 Be to, Bendrasis Teismas neprivalo taisyti klaidų, šalies padarytų pateikiant faktines aplinkybes, kuriomis gali būti grindžiami pagrindai dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.
- 39 Taigi pirmąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

- 40 Antrajame pagrinde *Roca Sanitario* kaltina Bendrąjį Teismą, kad būtent skundžiamo sprendimo 157–188, 201 ir 202 punktuose šis pažeidė sankcijos individualumo ir asmeninės atsakomybės, proporcingumo, vienodo požiūrio ir teisėtų lūkesčių apsaugos principus, taip pat pareigą motyvuoti, nes neatsižvelgė į savo padarytą išvadą, kad dalyvavimo darant pažeidimą, už kurį atsakomybė priskirta *Roca Sanitario*, sunkumas yra mažesnis už kitų kartelio dalyvių dalyvavimo sunkumą, ir nepriderino su konstatuoto pažeidimo sunkumu susijusio koeficiento, kaip jis suprantamas pagal 2006 m. gairių 20–23 punktus (toliau – „pažeidimo sunkumo“ koeficientas) ir gairių 25 punkte numatyto papildomo koeficiento (toliau – „papildomo dydžio“ koeficientas), taip pat nesumažino bazinio baudos dydžio.
- 41 *Roca Sanitario* visų pirma teigia, kad skundžiamo sprendimo 157–188 punktuose yra teisės klaida, nes juose baudos dydžio nustatymo tikslais visiškai neatsižvelgiama į tai, kad dalyvavimas darant pažeidimą, už kurį jai priskirta atsakomybė, buvo ne toks sunkus nei kitų įmonių, kurioms skirtos sankcijos, dalyvavimas. Šiuo klausimu skundžiamame sprendime nedaroma jokie skirtumo (išskyrus, kiek tai susiję su dalyvavimo darant pažeidimą geografinė apimtimi) tarp jos dukterinių įmonių elgesio sunkumo ir dalyvaujančių įmonių „branduolių“ sudarančių įmonių elgesio sunkumo pagal kiekvienos iš jų elgesio pobūdį ir pagal su pažeidimu susijusių prekių pogrupių skaičių. Tačiau Bendrasis Teismas, remdamasis nediskriminavimo principu, turėjo sumažinti *Roca Sanitario* skirtos baudos bazinį dydį ir jai taikyti ne tokius didelius „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientus, kokie taikomi minėtoms įmonėms, ir atsižvelgti į tai, ką pats konstatavo skundžiamo sprendimo 169, 186 ir 187 punktuose.
- 42 Antra, skundžiamo sprendimo 168 ir 187 punktuose išdėstyti motyvai prieštarauja taikytinai teismų praktikai baudų diferencijavimo srityje, ir klaidingai teikiama pirmenybė baudos proporcingumo principui, taip suteikiant mažiau reikšmės vienodo požiūrio principui.

- 43 Trečia, į mažą dalyvavimo darant pažeidimą, už kurį atsakomybė priskiriama *Roca Sanitario*, sunkumą turėjo būti atsižvelgta kaip į lengvinančią aplinkybę, kaip tai suprantama pagal 2006 m. gairių 29 punkto trečią įtrauką. Tačiau skundžiamo sprendimo 171–177 punktuose Bendrasis Teismas, remdamasis pernelyg siauru ir klaidingu šios nuostatos aiškinimu, nusprendė nemažinti baudos dėl šio aspekto.
- 44 Ketvirta, Bendrasis Teismas pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą ir neįvykdė pareigos motyvuoti, nes skundžiamo sprendimo 185 punkte remdamasis gairių 21–23 punktais nepažymėjo, jog dalyvavimo darant pažeidimą, už kurį atsakomybė priskiriama apeliantei, sunkumas yra mažesnis, palyginti su kitų dalyvių daryto pažeidimo sunkumu, ir nusprendė, kad Komisija veikė laikydamasi proporcingumo principo.
- 45 Komisija ginčija šiuos argumentus. Beje, nors mano, kad Bendrasis Teismas pagrįstai atmetė apeliančios argumentus, susijusius su vienodo požiūrio ir proporcingumo principų pažeidimu, ji iš esmės teigia, kad Bendrojo Teismo daroma prielaida, kad apeliantei, kuri dalyvavo darant pažeidimą tik Prancūzijos ir Austrijos rinkose, taikomi „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientai turėjo skirtis nuo kitiems kartelio nariams, dalyvavusiems darant pažeidimą šešių valstybių narių teritorijoje ir kiek tai susiję su trimis prekių pogrupiais, nustatytų koeficientų, yra netiksli. Todėl Komisija ragina Teisingumo Teismą pakeisti motyvus.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 46 Visų pirma reikia priminti, kad tik Bendrasis Teismas turi kompetenciją nustatyti, kaip kiekvienu konkrečiu atveju Komisija įvertino neteisėtos veiklos sunkumą. Kai nagrinėjamas apeliacinis skundas, Teisingumo Teismo vykdomos kontrolės tikslas, viena vertus, yra išnagrinėti, kiek Bendrasis Teismas teisės aspektu teisingai atsižvelgė į visus pagrindinius veiksnius, kad įvertintų remiantis SESV 101 straipsniu ir Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsniu apibrėžto elgesio sunkumą, ir, antra vertus, patikrinti, ar Bendrasis Teismas pateikė pakankamus atsakymus į visus argumentus, kuriais grindžiamas prašymas panaikinti baudą ar sumažinti jos dydį (be kita ko, žr. 1998 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Baustahlgewebe / Komisija*, C-185/95 P, EU:C:1998:608, 128 punktą; 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 244 punktą ir 2013 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *Solvay Solexis / Komisija*, C-449/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:802, 74 punktą).
- 47 Kadangi antrajame pagrinde *Roca Sanitario* kaltina Bendrąjį Teismą, kad skundžiamo sprendimo 157–179 punktuose atlikdamas ginčijamo sprendimo teisėtumo kontrolę ir to paties sprendimo 185–188 punktuose įgyvendindamas jam suteiktą neribotą jurisdikciją nustatant baudas neatsižvelgė į tai, kad dalyvavimas darant pažeidimą, už kurį atsakomybė priskiriama jai, yra ne toks sunkus, palyginti su kartelio „branduolių“ sudariusių įmonių dalyvavimu jį darant, reikia pažymėti, kad apeliacinėje byloje priimdamas sprendimą teisės klausimais Teisingumo Teismas negali teisingumo sumetimais savo vertinimu pakeisti Bendrojo Teismo įgyvendinant savo neribotą jurisdikciją pateikto vertinimo dėl įmonėms už Sąjungos teisės pažeidimą skirtų baudų dydžio (2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 245 punktą ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Gosselin Group / Komisija*, C-429/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:463, 87 punktą).
- 48 Beje, taip pat reikia priminti, kad nustatant baudų dydžius reikia atsižvelgti į pažeidimo trukmę ir į visus duomenis, kurie gali turėti įtakos vertinant pažeidimo sunkumą (2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 240 punktą ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 98 punktą).

- 49 Prie duomenų, į kuriuos galima atsižvelgti vertinant pažeidimo sunkumą, priskiriamas kiekvienos įmonės elgesys, vaidmuo, kurį kiekviena iš jų vaidino kuriant kartelį, pelnas, kurį šios įmonės gavo iš šio kartelio, įmonių dydis ir atitinkamų prekių vertė, taip pat pavojus, kurį tokie pažeidimai kelia Sąjungos tikslams (2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 242 punktą ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, neskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 100 punktą).
- 50 Šiuo atveju, kaip galima teigti remiantis skundžiamo sprendimo 155 punktu, neginčytina, kad *Roca Sanitario*, kaip patronuojančioji bendrovė, kuriai priklauso visas *Laufen Austria* kapitalas, turi būti laikoma atsakinga už pastarosios veiksmus koordinuojant būsimus kainų didinimus; taip pat, kad *Roca Sanitario* dėl *Laufen Austria* dalyvavimo *Arbeitskreis Sanitärindustrie* susitikimuose žinojo apie konstatuoto pažeidimo materialinę apimtį ir kad jis susijęs su trimis prekių pogrupiais (ieškinyje apeliante to neginčijo); ir galiausiai, kad šis pažeidimas apėmė visą Austrijos teritoriją.
- 51 Tuo remdamasis Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad Komisija galėjo, kaip nustatyta 2006 m. gairių 21–23 ir 25 punktuose, pagrįstai nuspręsti, kad 15 % dydžio „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientai yra tinkami.
- 52 Šiuo klausimu *Roca Sanitario* kaltina bendrąjį Teismą, kad šis neatsižvelgė į tai, kad *Laufen Austria* ir *Roca* nepriklausė kartelio „branduoliui“ būtent dėl to, kad jos neprisidėjo prie kartelio sukūrimo ir jo išlaikymo.
- 53 Net jeigu šia aplinkybe būtų galima remtis, ja bet kuriuo atveju negali būti įrodyta, kad Bendrasis Teismas turėjo nuspręsti, jog 15 % dydžio „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientai yra netinkami arba pernelyg dideli, nes toks dydis pateisinamas tik nagrinėjamo pažeidimo pobūdžiu, t. y. kainų didinimo koordinavimu. Iš tiesų toks pažeidimas priskiriamas prie sunkiausių konkurencijos ribojimo atvejų, kaip tai suprantama pagal 2006 m. gairių 23 ir 25 punktus, o 15 % dydis atitinka mažiausią už tokius pažeidimus pagal šias gaires nustatytos sankcijų skalės dydį (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Ziegler / Komisija*, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 124 ir 125 punktus ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 125 punktą).
- 54 Taigi skundžiamo sprendimo 169 ir 185 punktuose Bendrasis Teismas galėjo pagrįstai nuspręsti, kad Komisija nepažeidė proporcingumo principo, nustatydamą 15 % dydžio „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientus, nepaisant dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą tik Prancūzijos ir Austrijos teritorijose.
- 55 Kadangi *Roca Sanitario* kaltina Bendrąjį Teismą, kad šis, nors ir konstatavęs, kad dalyvavimas darant pažeidimą, už kurį jai priskiriama atsakomybė, yra ne toks sunkus kaip kitų dalyvių, jos atveju patvirtino šiuos koeficientus ir taip pažeidė vienodo požiūrio principą, reikia konstatuoti, kaip iš esmės teigia Komisija, jog skundžiamo sprendimo 168 ir 169 bei 186 ir 187 punktuose išdėstytuose motyvuose, kad, pirma, šešių valstybių narių teritorijas ir tris prekių pogrupius apimantis pažeidimas turi būti laikomas sunkesniu už šiuo atveju nagrinėjamą pažeidimą, kuris padarytas dviejų valstybių narių teritorijoje, ir, antra, darant pirmąjį pažeidimą dalyvavusioms įmonėms vien už tai turėjo būti skirta bauda, apskaičiuota didesnių, nei apeliantei taikomi, „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientų pagrindu, yra teisės klaida.
- 56 Dėl „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientų nustatymo pažymėtina, jog remiantis 2006 m. gairių 22 ir 25 punktais darytina išvada, kad reikia atsižvelgti į tam tikrą skaičių veiksmų, ypač į veiksmus, kurie nurodyti šių gairių 22 punkte. Nors vertinant pažeidimo sunkumą ir vėliau nustatant skirtingą baudą gali būti atsižvelgta būtent į pažeidimo geografinę apimtį, vien aplinkybė, kad pažeidimas apima didesnę geografinę plotą nei kitas pažeidimas, nebūtinai gali reikšti, kad pirmasis pažeidimas, vertinamas kaip visuma ir atsižvelgiant būtent į jo pobūdį, turi būti kvalifikuojamas kaip

sunkesnis už antrąjį ir kaip dėl to pagrindžiantis didesnius „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientus, nei nustatyti apskaičiuojant baudą už aptariamą antrąjį pažeidimą (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Telefónica ir Telefónica de España / Komisija*, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 178 punktą).

- 57 Tokiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad vienodo požiūrio principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas, įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 20 ir 21 straipsniuose. Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, pagal šį principą reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, nebent toks vertinimas būtų objektyviai pagrįstas (be kita ko, žr. 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Guardian Industries ir Guardian Europe / Komisija*, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 51 punktą).
- 58 Minėto principo Bendrasis Teismas privalo laikytis ne tik vykdydamas jam pavestą Komisijos sprendimų skirti baudas teisėtumo kontrolę, bet ir naudodamasis neribota jurisdikcija. Naudojimasis tokia jurisdikcija nustatant skirtų baudų dydį negali lemti įmonių, dalyvavusių SESV 101 straipsnio 1 daliai prieštaraujančiame susitarime ar atliekant šiai nuostatai prieštaraujančius suderintus veiksmus, diskriminacijos (šiuo klausimu žr. 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Komisija / Parker Hannifin Manufacturing ir Parker-Hannifin*, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 77 punktą).
- 59 Kaip galima teigti remiantis Teisingumo Teismo praktika, vertinant pažeidimo sunkumą atsižvelgti, remiantis šiuo principu, į tame pačiame kartelyje dalyvavusių įmonių skirtumus, kiek tai susiję, be kita ko, su kiekvienos jų dalyvavimo geografine apimtimi, nebūtina nustatant „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientus, tačiau į tai gali būti atsižvelgta kitame baudos skaičiavimo etape, pavyzdžiui, kai tikslinamas bazinis dydis paisant lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių pagal 2006 m. gairių 28 ir 29 punktus (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Gosselin Group / Komisija*, C-429/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:463, 96–100 punktus ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 104 ir 105 punktus).
- 60 Kaip pažymėjo Komisija, tokių skirtumų gali išryškėti per pardavimų vertę, kuria remiamasi apskaičiuojant bazinį baudos dydį, nes ši vertė kiekvienos dalyvaujančios įmonės atveju atspindi jos dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą svarbą, kaip nurodyta 2006 m. gairių 13 punkte, kuriuo remiantis galima apskaičiuojant baudas atskaitos tašku laikyti dydį, atspindintį pažeidimo ekonominę svarbą ir įmonės įtaką jį darant (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 76 punktą).
- 61 Dėl šios priežasties, kadangi neginčijama, kad apeliantei skirtų baudų bazinis dydis buvo nustatytas atsižvelgiant į *Laufen Austria* pardavimų Austrijos teritorijoje ir *Roca* pardavimų Prancūzijos teritorijoje vertę, skundžiamo sprendimo 168 ir 169 bei 186 ir 187 punktuose Bendrasis Teismas, nepažeisdamas vienodo požiūrio principo, galėjo nustatyti 15 % šios vertės dydžio „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientus.
- 62 Nors remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, jog skundžiamo sprendimo 168 ir 169 bei 186 ir 187 punktuose pateiktuose Bendrojo Teismo motyvuose yra teisės klaidų, reikia priminti, kad nors Bendrojo Teismo sprendimo motyvuose padarytas Sąjungos teisės pažeidimas, o rezoliucinė dalis pagrįsta kitais teisės motyvais, toks pažeidimas negali lemti šio sprendimo panaikinimo, tad reikia pakeisti motyvus (šiuo klausimu žr. 1992 m. birželio 9 d. Sprendimo *Lestelle / Komisija*, C-30/91 P, EU:C:1992:252, 28 punktą ir 2008 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *FIAMM ir kt. / Taryba ir Komisija*, C-120/06 P ir C-121/06 P, EU:C:2008:476, 187 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 63 Kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 56–61 punktuose nurodytais motyvais, kuriais reikia pakeisti Bendrojo Teismo nurodytus motyvus, taip yra ir šiuo atveju.

- 64 Taigi antrąjį pagrindą reikia atmesti tiek, kiek jame Bendrasis Teismas kaltinamas padaręs teisės klaidų ir, be kita ko, pažeidęs proporcingumo bei vienodo požiūrio principus, nes dėl to, jog apeliantei nepritaikė mažesnių „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientų, nei pritaikytieji įmonėms, kurių dalyvavimas darant pažeidimą buvo sunkesnis, Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime neatsižvelgė į mažesni dalyvavimo darant pažeidimą, už kurį atsakomybė priskirta apeliantei, sunkumą.
- 65 Dėl kaltinimo, kad Bendrasis Teismas neįvykdė pareigos motyvuoti ir pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą, kai skundžiamo sprendimo 185 punkte nusprendė, kad Komisija veikė laikydamasi proporcingumo principo, reikia pažymėti, jog skundžiamo sprendimo 148 ir 149 punktuose Bendrasis Teismas bendrai apibūdino baudos dydžio apskaičiavimo metodą, o to sprendimo 150–152 punktuose nurodė, kaip Komisija šį metodą taikė nagrinėjamoje byloje.
- 66 Taigi šiam kaltinimui negalima pritarti.
- 67 Galiausiai dėl kaltinimo, kad Bendrasis Teismas kaip į lengvinančią aplinkybę, kaip ji suprantama pagal 2006 m. gairių 29 punkto trečią įtrauką, neatsižvelgė į mažesni apeliante dalyvavimo darant pažeidimą sunkumą, palyginti su kitų dalyvių daryto pažeidimo sunkumu, neginčytina, kad *Roca Sanitario* rėmėsi tik ribotu *Roca* ir *Laufen Austria* dalyvavimu darant konstatuotą pažeidimą.
- 68 Vis dėlto pagal 2006 m. gairių 29 punktą apeliante, norėdama, kad jai skirtos baudos dydis būtų sumažintas dėl tokių lengvinančių aplinkybių, privalėjo įrodyti, kad realiai nevykdė susitarimų daryti pažeidimą ir rinkoje veikė pagal konkurencijos principus, tačiau, kaip skundžiamo sprendimo 177 punkte konstatavo Bendrasis Teismas, ji tokių įrodymų nepateikė.
- 69 Bet kuriuo atveju toks įrodymų vertinimas negali būti ginčijamas apeliacinio skundo stadijoje, nebent tie įrodymai būtų iškraipyti, tačiau šiuo atveju apie tai nebuvo kalbėta (šiuo klausimu žr. 2011 m. sausio 13 d. Sprendimo *Media-Saturn-Holding / VRDT*, C-92/10 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2011:15, 27 punktą; 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-391/13 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2014:2061, 28 ir 29 punktus ir 2016 m. sausio 20 d. Sprendimo *Toshiba Corporation / Komisija*, C-373/14 P, EU:C:2016:26, 40 punktą).
- 70 Tuo remiantis darytina išvada, kad kaltinimas dėl Bendrojo Teismo atlikto lengvinančių aplinkybių, kaip jos suprantamos pagal 2006 m. gairių 29 punkto trečią įtrauką, nagrinėjimo turi būti atmestas.
- 71 Remiantis visais išdėstytais argumentais, darytina išvada, kad reikia atmesti antrąjį pagrindą, o dėl tos priežasties – ir visą apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 72 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.
- 73 Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi apeliante pralaimėjo bylą, o Komisija reikalavo priteisti iš jos bylinėjimosi išlaidas, ji turi padengti su šiuo apeliaciniu procesu susijusias išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

- 1. Atmesti apeliacinį skundą.**
- 2. Priteisti iš *Roca Sanitario, SA* bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.